

MALİ MÜŞAVİRLİKTE MESLEKİ ASGARİ ÜCRET TARİFESİ: SORUNLAR VE ÇÖZÜMLER

Şerif Yıldız

İzmir Serbest Muhasebeci, Mali Müşavirler Odası, Yönetim Kurulu Üyesi, Oda Sekreteri, Türkiye,
e-mail: serifyildiz@gmail.com

Öz

Bu makale, mali müşavirler için belirlenen mesleki asgari ücret tarifesinin güncel ekonomik koşulları yansıtmakta yetersiz kaldığını ve kamu vesayetinin bir aracı olarak kullanıldığını savunmaktadır. Ayrıca Hazine ve Maliye Bakanlığınca her yıl yayımlanan mesleki asgari ücret tarifesinin hayattan kopuk, içeriği ve kurgusu itibariyle anlamsız rutin bir yayına dönüştüğünü ortaya koymaktadır. Bu makalede, mesleki asgari ücret tarifesine yönelik mevcut eleştiriler ve bu konudaki düzenlemeler için öneriler detaylı bir şekilde ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: TÜRMOB, Muhasebe, Mali Müşavirlik, Asgari Ücret Tarifesi, Kamu Vesayeti, Dijital Dönüşüm, Mesleki Özerklik

1. GİRİŞ

Mali müşavirlik mesleği, ekonomi yönetiminin en kritik unsurlarından biridir. Ancak, meslek mensuplarının hizmet bedellerini belirleyen asgari ücret tarifesi, ne yazık ki günümüz ekonomik dinamiklerinden uzak bir yapıda şekillenmektedir. TÜRMOB tarafından hazırlanan ve Hazine ve Maliye Bakanlığının onayı ile Resmi Gazete'de yayımlanan bu tarife, 3568 sayılı yasadaki vesayet sisteminin bir yansımasıdır.

Mali müşavirlik mesleğinin temel yapıtaşı olan asgari ücret tarifesi, yalnızca meslek mensuplarının emeğinin ekonomik karşılığını belirlemekle kalmaz, aynı zamanda mesleğin itibarını, bağımsızlığını ve sürdürülebilirliğini de doğrudan etkiler. Ancak son dönemde bu tarifenin belirlenme süreçleri ve algısı, meslektaşlarımız için ciddi sorunlar yaratmaktadır.

Mesleki asgari ücret tarifesi, mali müşavirlerin mesleki faaliyetlerinden elde edeceği minimum ücretleri düzenlemeyi amaçlamaktadır. Ancak, mevcut tarifede yer alan kriterlerin çağın gerekliliklerine uyumlu olmadığı sıkça dile getirilmektedir. Bu makale, mevcut sorunları ve çözüm önerilerini detaylı bir şekilde irdelemeyi amaçlamaktadır.

Citation/Atf: YILDIZ, Ş. (2024). MALİ MÜŞAVİRLİKTE MESLEKİ ASGARİ ÜCRET TARİFESİ: SORUNLAR VE ÇÖZÜMLER. İZMİR SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER DAYANIŞMA DERGİSİ. 7(3): 442-445.

Corresponding Author/ Sorumlu Yazar:

Şerif Yıldız

E-mail: serifyildiz@gmail.com

Bu çalışma, Creative Commons Atif 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

2. MESLEKİ ASGARİ ÜCRET İÇİN YASAL ÇERÇEVE

3568 sayılı Kanun'un 46. maddesi, ücret tarifelerinin belirlenme ve onaylanma süreçlerini detaylandırmaktadır:

- ❖ Oda yönetim kurulları, her yıl için öneri niteliğinde tarife hazırlayarak TÜRMOB'a sunar.
- ❖ TÜRMOB, odalardan gelen teklifleri değerlendirerek bir taslak oluşturur ve Maliye Bakanlığına gönderir.
- ❖ Nihai tarifeler, Maliye Bakanlığı tarafından aynen veya değişikliklerle onaylanır ve Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girer.

Bu süreçte, meslek örgütleri yerine Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın nihai karar merci olması, meslek mensuplarının ekonomik bağımsızlığını ciddi şekilde kısıtlamaktadır. Meslektaşlarımızın emeğinin karşılığını belirlemesi gereken yapı, bürokratik vesayet altında işlemez hale gelmektedir.

3. MESLEK ÖRGÜTÜMÜZ ÜZERİNDEKİ VESAYET ARACI OLARAK ASGARİ ÜCRET TARİFESİ

Mali müşavirlik mesleği, ekonomik sistemin temel direklerinden biridir ve meslek mensuplarının emeklerinin karşılığını alması, mesleğin sürdürülebilirliği açısından hayati öneme sahiptir. Ancak 3568 sayılı yasa çerçevesinde düzenlenen ücret tarifesi uygulaması, meslek örgütlerinin bağımsız karar alma yeteneğini sınırlayan vesayetçi bir yapıyı barındırmaktadır.

Bu vesayet sistemi, meslek mensuplarının ekonomik çıkarlarını savunmakta güçlük çekmesine neden olmakla kalmıyor, aynı zamanda asgari ücret tarifesinin güncel ekonomik gerçeklerden kopmasına yol açıyor.

3568 sayılı yasa, mali müşavirlik mesleğini düzenlerken, meslek mensuplarının öz-yönetim mekanizmalarını yeterince tanımamış; bunun yerine daha çok devletin gözetimi ve onayına dayalı bir model öngörmüştür. Asgari ücret tarifesinin Resmi Gazete'de yayımlanma zorunluluğu, bu vesayetin en somut örneklerinden biridir. Bu süreç, meslek örgütümüzün bağımsız karar alma yeteneğini sınırlamakta ve ekonomik koşullara hızla adapte olma kabiliyetini zayıflatmaktadır.

Vesayet sisteminin geçmişten bugüne asgari ücret

tarifemiz üzerindeki etkisini üç temel başlıkta ortaya koyabiliriz.

a) Ekonomik Koşullardan Kopukluk: Bakanlık tarafından tasdik edilen tarifeler, meslek mensuplarının ihtiyaçlarını ve piyasa gerçeklerini tam anlamıyla yansıtamamaktadır. Örneğin, son yıllarda belirlenen tarifeler, enflasyon oranlarını bile karşılayamayan artışlarla sınırlı kalmıştır.

Ekonomik dalgalanmalar, enflasyon ve yeniden değerlendirme oranları gibi parametreler, tarifelerin yetersiz kalmasına neden oluyor. Eldeki veriler çerçevesinde bakıldığında, mevcut tarife uygulamalarında meslek mensuplarının gelirlerinde ciddi bir erozyon yaşandığı görülecektir. Enflasyon oranları baz alınarak yapılan artışlara rağmen, tarifelerin birçok genç meslektaş için bir "asgari geçim standardı" değil, "ayakta kalma mücadelesi" olduğu ifade görülecektir.

Bu bağlamda, tarifenin sadece enflasyon oranlarına bağlı olarak değil, mesleki dijital dönüşüm, sorumluluk kapsamı ve iş yükündeki artış gibi kriterler doğrultusunda güncellenmesi gerekiyor.

2023 yılı için belirlenen asgari ücret tarifesi, beklentilerin çok altında kalmış, enflasyonist ortamda meslek mensuplarının emeğini koruyamamıştır. Bu durum, meslektaşlarımızın hem ekonomik hem de mesleki motivasyonunu olumsuz etkilemiştir.

b) Özerklik Sorunu: Meslek örgütlerinin kendi üyelerinin çıkarlarını koruma ve düzenleme yetkisi kısıtlanmaktadır. Bu durum, mesleğin itibarını ve bağımsızlığını zedelemektedir. Bu bakış açımız kamunun gözetim ve denetim yetkisini asla yadsımamaktadır.

c) Bürokratik Gecikmeler: Tarifelerin onay ve yürürlük süreçleri, meslek mensuplarının hızla değişen ekonomik şartlara uyum sağlamasını engellemektedir.

4. ÖNERİLER

Asgari ücret tarifesi, mali müşavirlik mesleğinin sürdürülebilirliği açısından hayati bir öneme sahiptir. Ancak, mevcut vesayet sistemi ve ekonomik gerçeklerle uyumsuz yapı, meslek mensuplarının itibarını ve gelir seviyesini tehdit etmektedir.

TÜRMOB'un bağımsız karar alma yetkisi artırılmalı, asgari ücret tarifesi meslek örgütü tarafından belirlenip doğrudan uygulamaya konul-

malıdır. Devletin vesayetçi yaklaşımının yerini, meslek mensuplarının ekonomik ve profesyonel ihtiyaçlarını dikkate alan bir yapı almalıdır. Bu değişim, sadece meslek mensuplarının değil, aynı zamanda hizmet sundukları işletmelerin ve ekonominin genel işleyişinin faydasına olacaktır.

Bu vesayetin kalkması için meslek örgütümüzün tüm platformlarda güçlü bir savunuculuk yapması ve kamuoyunda farkındalık yaratması elzemdir. Mali müşavirler, kendi geleceğini şekillendirebilecek bir pozisyona erişmeli ve mesleğin hak ettiği itibarı sağlamalıdır.

Tüm bu öneriler, mali müşavirlik hizmetlerinin ekonomik karşılığının hakkaniyetli bir şekilde sağlanması açısından önemlidir.

a) Tarifelerin Vesayet Altından Çıkarılması

TÜRMOB'un hazırladığı tarifelerin doğrudan yürürlüğe girmesi sağlanmalıdır. Hazine ve Maliye Bakanlığı onayı gerekliliği kaldırılarak, meslek örgütlerine tam özerklik tanınmalıdır. Mesleki asgari ücret tarifesinin vesayetten kurtarılması ve TÜRMOB'un bağımsız karar mekanizmasına sahip olması sağlanmalıdır.

TÜRMOB'un bağımsız olarak tarifeyi belirleyip yayımlaması elzemdir. Meslek örgütümüzün vesayet altında hareket etmesi, mesleğin geleceğini tehdit eden bir sorundur.

b) Güncel ve Dinamik Bir Tarife Yapısı,

Aşağıda özetle belirtilen nedenlerden ötürü tarihe dinamik ve güncel değildir. Tarifenin baştan sona yeniden ele alınması ve daha dinamik bir yapı kazandırılması gereklidir. Çünkü tarife artık içeriği ve kurgusu itibarıyla güncel hayattan kopuktur.

- İşçi Sayısı ve Şirket Türü Kriteri hizmetin niteliğini yeterince yansıtmamaktadır. Bu durum, adil bir ücretlendirme mekanizmasını engellemektedir.

- Şehirlerin 4 gruba ayrılması yerel ekonomik farklılıkları göz önüne almakla birlikte, uygulamada yersiz bulunmaktadır.

- Hizmet ücretlerinin KDV dahil şekilde belirtilmesi, fiyat şeffaflığını azaltmakta ve kullanıcılar açısından kafa karışıklığına yol açmaktadır.

- Tarifenin, ekonomik dalgalanmalara ve enflasyona uygun şekilde güncellenmemesi ciddi sorunlar doğurmaktadır.

- Defter tutma faaliyetlerinde işçi sayısı yerine

ciro ve aktif büyüklük baz alınmalıdır.

- Mükellefin inceleme ve denetim kapsamına alınması sürecine nezaret edilmesi ayrı bir ücret kalemi olarak tarifede yer alması sağlanmalıdır.

- Defter tutma faaliyeti dışındaki profesyonel hizmetlere daha adil bir tevkifat oranı belirlenmesi gerekmektedir.

- Hizmet akdi ile çalışan özellikle yeni meslektaşları kapsamalıdır.

c) Meslektaşların Emeğinin Korunması, emek/fiyat dengesizliği

Tarife altı çalışmayı önlemek amacıyla disiplin hükümleri daha etkin uygulanmalı ve bu konuda farkındalık artırılmalıdır. Meslek mensuplarının haklarını korumaya yönelik eğitimler ve bilgilendirme çalışmaları yapılmalıdır. Asgari ücret tarifesinin ekonomik göstergelere endekslenmesi, ücretlerin enflasyona karşı korunmasını sağlayabilir.

Tarifedeki ücretler, mali müşavirlerin emeğini ve bilgi birikimini yeterince yansıtmamaktadır.

d) Mesleki ve dijital gelişmelerin göz ardı edilmemesi

Dijitalleşme maliyetlerinin tarife kapsamında açıkça belirtilmesi ve desteklenmesi önem arz etmektedir.

Ücret kalemlerinin mesleki dijital dönüşüm ve ekonomik değişim ve gelişmelere uyumlu şekilde güncellenmesi, mesleğin modern ihtiyaçlara cevap verebilirliğini artıracaktır. Dijital dönüşüm, mali müşavirlik mesleğinde büyük bir değişim yaratmıştır. Ancak, tarifede dijital dönüşüm kaynaklı giderler, yazılım ve ekipman yatırımları yeterince dikkate alınmamaktadır.

5. SONUÇ

Mesleki asgari ücret tarifesi, mali müşavirlik mesleğinin itibarını ve sürdürülebilirliğini doğrudan etkileyen bir unsurdur. Mevcut vesayet sisteminin kalkması ve TÜRMOB'un bağımsız bir tarife yapısı oluşturması hem meslek mensuplarının haklarını koruyacak hem de mesleğin geleceğini garanti altına alacaktır. Bu bağlamda, meslektaşlarımızın dayanışma içinde bu değişim için mücadele etmesi gerekmektedir.

3568 sayılı yasa, meslek mensuplarını devlet vesayeti altına alarak meslek örgütlerinin özerkliğini ve etkinliğini sınırlandırmaktadır. Bu durum, sadece mali müşavirler açısından değil,

hizmet sundukları iş dünyası için de sorun teşkil etmektedir. Meslek örgütlerimizin kendi üyelerinin ekonomik ve mesleki çıkarlarını koruyacak şekilde yetkilendirilmesi hem mesleğin itibarını hem de ülke ekonomisinin sağlıklı işleyişini destekleyecektir.

TÜRMOB'un vesayetten bağımsız, dinamik ve çağdaş bir ücret tarifesi sistemi geliştirmesi ve bu konuda güçlü bir savunuculuk yapması, meslektaşlarımızın geleceği açısından hayati önemdedir.

Mali müşavirler için mesleki asgari ücret tarifesi, mesleğin sürdürülebilirliği ve kaliteli hizmet sunumu açısından hayati öneme sahiptir. Bu bağlamda, önerilen revizyonların hayata geçirilmesi mesleğin itibarını artıracak ve ekonomik şartlara uyum sağlamasına olanak tanıyacaktır.

Bugün karşılaştığımız sorunlar, mesleki mücadelenin doğal bir parçasıdır. Ancak bu zorlukları aşmak, daha güçlü bir meslek örgütü ve hak ettiği itibara sahip bir meslek için hepimizin sorumluluğudur. Mesleki itibarımızı korumak ve geleceğimizi garanti altına almak adına vesayetten bağımsız, ekonomik gerçeklerle uyumlu bir mesleki asgari ücret tarifesi için mücadeleye devam etmeliyiz.

Meslektaşlarımızın hak ettiği saygınlığı ve ekonomik güvenliği sağlamak için birlikte hareket etmeli ve çağın gerekliliklerine uyumlu bir tarife sistemi oluşturmalıyız.